

A dunántúli régióban termesztett alternatív növények

(facélia, durum búza, lóbab, bíborhere, mák, olajtök, cikória)

Pólyáné dr. Hanusz Borbála

egyetemi docens

Széchenyi Egyetem - Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar

- Termeltető
- Piac felmérése
- Közvetlen felhasználás
- Feldolgozás
- „Divatos” fajok problémája
- Regionális hagyomány

Facélia

- zöldtrágya, méhlegelő, takarmány, vetőmag előállítás
- igénytelen, gyenge területekre is alkalmas
- korai vetés, korai betakarítás
- kedvező talajállapotot hagy hátra, fonalféreg gyérítő
- biotermesztésben átállási területekre
- tápanyagigény
- gyom
- árvakelés
- trágyázás, megdőlés, elágazás
- betakarítás (egy vagy kétmenetes)

Durumbúza

- makaróni/kemény szemű/üveges/tésztabúza, virágkötészet
- 25-30e ha elegendő lenne; 3-5 t/ha
- kiváló tésztaipari tulajdonságok (fehérje, acélosság, sárga pigment)

éghajlat

- talaj - megdőlés
- vetésforgó – korán lekerülő előveteményt igényel, kalászos nem jó
- gombás betegségek (növényvédelem)

Betakarítás, minőség

Forrás: pixabay

Bíborhere

- **korai takarmánynövény, zöldtrágya, vetőmag, (mézelő)**
 - **10-12 t/ha/év zöldtermés; 500 – 700 kg/ha vetőmag**
 - **korai bevétel!**
 - **talajjavító, talajra nem igényes**
 - **kalászosok után vessük; korai lekerülése után bármi követheti**
-
- **télállóság**
 - **betakarításkori időjárás**
 - **szőrözöttség – szénának nem alkalmas**
 - **talajművelésben csapadékmegőrzés**
 - **gyommentesség**
 - **fagyokig legalább 6 hét**
 - **takarmánynak virágzásig kaszálni**
 - **betakarítás vetőmagnak június vége**
 - **gondos, lassú betakarítás**

Fotók: Zsiga Ákos

Lóbab

- abrakhüvelyes, zöldtakarmány, zöldtrágya, szilázs, élelmiszer
- magas fehérjetartalom, 1 ha-ra vetítve megelőzi a borsót, szóját
- talajra kedvező hatású – jó elővetemény, sok nitrogént köt
- magja sokáig csíráképes (kis-, közepes-, nagymagvú; 500 – 1000 g EMT)
- alsó hüvely magasan helyezkedik el
- humán célra zsengén vagy szárazon
- mély vetés (7-12 cm, dupla gabonasortáv)

- korai vetés (tél alá vetés)
- elhúzódó virágzás, kötés, érés
- szárazságot nem tűri
- talajra nem igényes, de savanyú talajok nem alkalmasak
- vízigényes (csírázás, virágzás-kötés!)
- gyomszabályozás (őszi búza után; általában két gabona közé)
- levéltetvek

Fotó: Czina Ferenc és Payr Anna

Mák

- **Étkezési**
- **Őszi vagy tavaszi**
- **Gyomszabályozás**
- **Aprómorzsás talaj, kelés**
- **Viaszréteg**
- **Bejelentési kötelezettség**

Olajtök

- **Mag, olaj, terméshús**
- **melegigényes**
- **vízigényes (virágzás, terméskötődés)**
- **kabakja fagytűrő (-6°C)**
- **herbicidek érzékeny, vegyszer és nehézfém felhalmozó – magminőség!**
- **gyomnevelő, gyommentes terület**

Betakarítás: rendregurítás, utóérlelés; mosás, szárítás

Még néhány alternatív növényfaj...

- **Cikória (gyökér; saláta, szaporítóanyag)**

Kísérlet: endoparaziták ellen juhoknál

- **Rostkender**
- **Földimogyoró**

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!